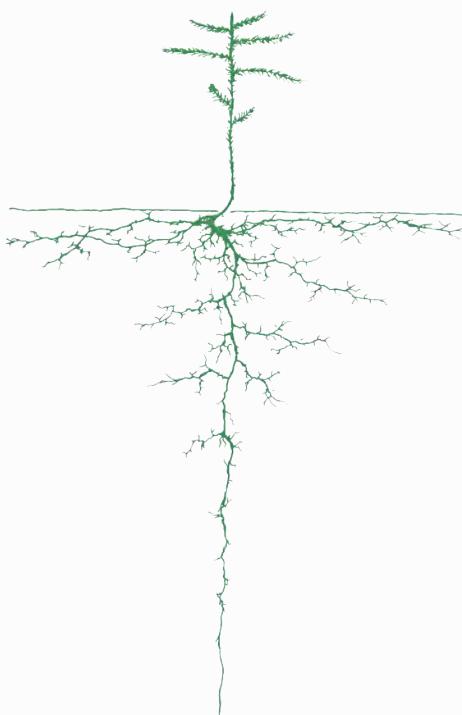

Správa o činnosti - 2023

Oz ProSilva Slovakia

„Združovať, spolupracovať, podporovať, vzdelávať, radíť a zapájať sa. To všetko v mene prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.“

TOP UDALOSTI

Spolupráca pokračuje
str.3

Bohemica na Slovensku
str.8

Memorandum medzi Lesmi SR š.p.
a OZ ProSilva Slovakia.

Počas troch dní sme sprevádzali 45-člennú delegáciu lesníkov Pro Silva Bohemica z Českej republiky vo výberkových lesoch a v pralesoch.

Príhovor

Ctené kolegyne, vážení kolegovia

v rýchлом tempe súčasnej doby máme za sebou ďalší rok samostatného fungovania občianskeho združenia Pro Silva Slovakia - rok 2023. Nadišiel čas jeho bilancie. Dovoľte mi skonštatovať, že bol nemenej plnohodnotný a užitočný ako rok 2022. Aj po výmene vládnej moci zostala naša nosná a spoločná téma prírode blízkeho hospodárenia v lesoch síce stručnejšie, ale predsa exaktne ukotvená v Programovom vyhlásení vlády 2023-2027 ako jeden z dlhodobých cieľov s dôrazom na „...štátnu lesnícku politiku preferujúcu postupy prírode blízkeho hospodárenia...“. Som presvedčený, že spomínané ukotvenie PBHL v poradí už v druhom vládnom programe nie je náhoda, ale výsledok nášho spoločného úsilia prírode blízke hospodárenie rozvíjať a podporovať širokým spektrom možností - vrátane tých politických. Chcem veriť, že aj jeho pokračujúca implementácia do lesníckej praxe bude realitou a nezostane iba v deklaratívnej rovine.

Je potešujúce, že záujem o PBHL a Pro Silva Slovakia narastá. Svedčí o tom stúpajúci počet členov, ktorý sa medziročne zvýšil o 11% na 179 členov. Pritom si dovolím poznamenať, že Pro Silva Slovakia nevyvíja zámernú a cielenú agitáciu v oblasti masívneho získavania nových členov. Prioritným cieľom zostáva vytvárať priestor najmä pre členov, ktorí sa prírode blízkym hospodárením chcú skutočne zaoberať a vidia v ňom význam, zmysel a chcú sa dozvedieť viac informácií o tom, ako lepšie a efektívnejšie využívať potenciál lesných ekosystémov v súlade s prírodou a požiadavkami spoločnosti. Hodnotím veľmi pozitívne, že máme medzi sebou naozaj široké spektrum členov - odborníkov nielen z radov lesníkov, ale aj majiteľov lesov, obhospodarovateľov, taxátorov, manažérov, ochranárov, pedagógov, vedecko-výskumných kapacít a študentov...

Dôležitejší ukazovateľ efektívnosti ako počet členov je aktivita nášho združenia. Preto Vám podrobnejší prehľad aktivít Pro Silva Slovakia za rok 2023 posielame v mene celého predstavenstva v prehľadnej forme na nasledujúcich stranách. Verím, že Vás zaujme a motivuje k ďalším plánom. Isteže, popri kladne hodnotených udalostiach a aktivitách sa v priebehu roka 2023 udiali na úrovni lesníckej politiky aj také, ktoré v súvislosti s PBHL nemožno považovať za prínosné. Verím, že sa ich spoločným dlhodobým úsilím podarí v konečnom dôsledku pretransformovať do pozitívnej roviny.

Rok 2024 bude pre Pro Silva Slovakia dôležitý najmä z pohľadu medzinárodnej spolupráce. Avizované podujatie s názvom Annual Meeting Pro Silva Europe 2024, sa po 35 rokoch od založenia Pro Silva Europe v Slovinsku uskutoční historicky po prvý krát u nás na Slovensku. Na Myjave a na Duchonke. Každoročne prebieha v inej členskej krajine. Pôjde o medzinárodné stretnutie štatutárov a delegátov krajín, v ktorých má Pro Silva zastúpenie. Význam podujatia okrem samotného mítingu umocňujú voľby do európskeho výboru Pro Silva Europe, prostredníctvom ktorého myšlienky a princípy Pro Silva sa majú možnosť implementovať do štruktúr vysokej politiky Európskej únie prostredníctvom Európskej komisie.

Milé členky, vážení členovia. V záujme zabezpečenia kvalitného a reprezentatívneho medzinárodného podujatia bez negatívnych dopadov na interné procesy a činnosť nášho združenia bolo nevyhnutné primeraným spôsobom prispôsobiť návrh aktivít pre rok 2024, najmä formu a spôsob dvoch členských schôdzí vrátane rozpočtu a financovania. Verím, že sa u Vás, na strane členov, stretnú s pochopením a záujmom.

S úctou Michal Tomčík - predseda OZ ProSilva Slovakia

OZ ProSilva Slovakia a Lesov SR š.p. sú naďalej partnermi

Dňa 23.marca 2023 v Banskej Bystrici v budove Generálneho riaditeľstva Lesov SR š.p. predsedu OZ Pro Silva Slovakia Michal Tomčík a generálny riaditeľ Lesov SR š.p. Ján Marhefka uzatvorili dôležité Memorandum o spolupráci, vďaka ktorému bude možné zachovať a rozvíjať dlhoročnú spoluprácu v oblasti prírode blízkeho hospodárenia.

Kedy začala spolupráca?

Slovensko bolo v roku 1989, vďaka lesníkovi a profesorovi Štefanovi Korpelovi, jednou z 11-tich zakladateľských krajín Európy, ktoré v Slovinsku založili asociáciu PRO SILVA EUROPE. Asociácia presadzuje problematiku prírode blízkeho hospodárenia už v 32 krajinách. V roku 1993 vzniklo slovenské hnutie Pro Silva Slovakia, ktoré bolo gestorsky odborne zastrešované profesorom Lesníckej fakulty TUZVO Milanom Sanigom a odborníkom z generálneho riaditeľstva Lesov SR Rudolfom Bruchánikom.

Aké výsledky toto partnerstvo prinieslo?

Výsledkom spolupráce prof. Sanigu, Ing. Bruchánika a ďalších zanietených lesníkov bol vznik mnohých tzv. demonštračných objektov – príkladných resp. vzorových lesov. Medzi tie najznámejšie patria napríklad výberkové lesy na Smolníckej osade, dubové lesy na Duchonke, smrečiny v Zákamennom, alebo bukové lesy na Kráľovčíku pri Prešove.

Prečo sú demonštračné objekty dôležité?

Výsledky dlhoročného presadzovania prírode blízkych postupov v obhospodarovaní lesov sú dnes dôležitým zdrojom informácií a nespochybniťou inšpiráciou nielen pre praktických lesníkov, ale aj pre vedu, výskum a lesnícke školstvo. Podpisom memoranda je tak do budúcnosti zabezpečený a deklarovaný obojstranný záujem o pokračovanie a rozvoj spolupráce v oblasti prírode blízkeho hospodárenia.

Zľava:

Michal Tomčík (OZ ProSilva Slovakia)

Ján Marhefka (toho času riaditeľ Lesov SR š.p.)

Výsek z Memoranda o spolupráci

OZ ProSilva Slovakia a Lesy SR š.p. uzatvárajú toto memorandum z dôvodu vzájomného záujmu strán o efektívnejšiu spoluprácu pri implementácii postupov prírode blízkeho hospodárenia do lesníckej prevádzky. Účelom memoranda je vyjadriť a potvrdiť ochotu i obojstranný záujem o pokračovanie a rozvoj spolupráce v oblasti prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.

Uzatvorením tohto Memoranda o spolupráci obidve strany preukazujú záujem a slobodnú vôle spolupracovať v oblastiach:

- a) obhospodarovania existujúcich a zakladania nových demonštračných objektov Pro Silva (ďalej demonštračné objekty),
- b) organizovania seminárov, konferencií a iných podujatí zameraných na tému prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- c) rozvoja a implementácie postupov prírode blízkeho hospodárenia v lesoch vrátane metodických pokynov týkajúcich sa prírode blízke hospodárenia v lesoch,
- d) prípravy a tvorby metodických pokynov, týkajúcich sa prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- e) prípravy a tvorby legislatívnych návrhov týkajúcich sa prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- f) zberu, spracovania, vyhodnocovania a zverejňovania údajov a informácií týkajúcich sa prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- g) poradenstva a vzdelávacej činnosti týkajúceho sa prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- h) propagácie a marketingu prírode blízkeho hospodárenia v lesoch,
- i) inej činnosti týkajúcej sa prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.

Memorandum deklaruje rozvoj spolupráce strán na princípoch vzájomnej dôvery a porozumenia vo vyššie uvedených oblastiach za účelom osvetu a propagácie trvalo-udržateľného obhospodarovania lesov plniacich všetky produkčné, ekologické a environmentálne funkcie. Počas celej dĺžky trvania spolupráce na základe tohto Memoranda sa každá strana zaväzuje poskytnúť druhej strane tohto memoranda dostatočnú súčinnosť nevyhnutnú na riadne plnenie tejto spolupráce, najmä riadnu komunikáciu pri poskytovaní informácií. Zároveň pri napĺňaní tohto memoranda budú obidve zastúpené strany voči sebe vystupovať ústretovo, vzájomne sa včas informovať o aktivitách druhej strany súvisiacich s predmetom tohto Memoranda.

Celé znenie nájdete TU: <https://chs.kim/9ayz4>

Výročná členská schôdza OZ

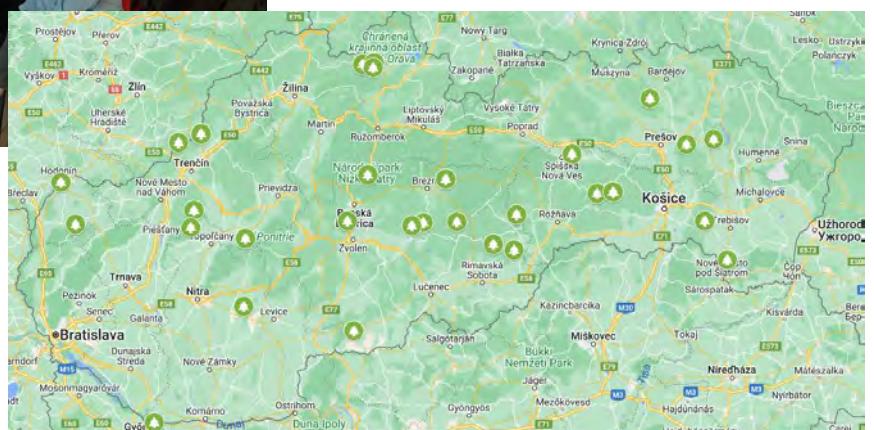
Výročná členská schôdza ako najvyšší orgán občianskeho združenia ProSilva Slovakia sa konala 23.3.2023 v oblasti Duchonka pri obci Prašice a zúčastnilo sa jej 83 členov a členiek OZ. Program schôdze pozostával z 13 bodov. Členská schôdza zobraťa na vedomie Správu o činnosti OZ za rok 2022, jednomyselne schválila Správu o hospodárení a výsledku hospodárenia, schválila plán činnosti na rok 2023 a schválila úpravu Stanov OZ, ktoré boli zaslané na schválenie Ministerstvu vnútra SR.

Následne sa viedla diskusia k vytvoreniu priestoru pre angažovanie členov OZ podľa tematických skupín. Predseda Michal Tomčík informoval členskú schôdzku o podpísaní Memoranda o spolupráci medzi Lesmi SR š.p. a OZ Pro Silva Slovakia. Peter Válek podal informácie o evidencii demonštračných objektov Pro Silva, o pripravovanej zahraničnej exkurzii a zároveň informoval o zavedení pravidla, ktoré dáva prednosť účasti tým členom, ktorí ešte neabsolvovali podobnú aktivitu. V závere schválila členská schôdza Uznesenia z výročnej členskej schôdze.

Demonštračné objekty ProSilva sú vzorové lesné porasty, v ktorých sa uplatňuje prírode blízke hospodárenie s cieľom demonštrovať odbornej aj laickej verejnosti postupy a výhody takého obhospodarovania. Snahou je poukázať na najlepšie príklady hospodárenia z praxe, aby sa poznatky mohli šíriť na národnej aj medzinárodnej úrovni.

Výročná členská schôdza na Duchonke.

Mapa demonštračných objektov ProSilva.

ProSilva lesnícky deň – Duchonka

Dub, ako drevina náročnejšia na dostatok svetla, dokáže rásť v pestrých lesoch podobne ako buk, jedľa a smrek. Prírode blízke pestovanie dubových lesov s prímesou líp, javora, jaseňa, bresta a hraba bolo na Duchonke

24.3.2023 predstavené tunajším lesníkom, Ing. Dušanom Mikušom, pôsobiaceho v danom území od roku 1987. Vyše 80 účastníkov a účastníčok seminára povzbudil k tomu, aby v maximálnej možnej miere uplatňovali pestovné princípy PBHL v lesoch.

Pestovanie duba je veľmi špecifická a náročná lesnícka problematika. Zastúpenie duba v slovenských lesoch klesá najmä v dôsledku uplatňovania nesprávnych obnovných postupov a enormne vysokých stavov raticovej zveri, ktoré dokážu zničiť opakovane takmer celú následnú generáciu mladých dubov. Trhová hodnota dubovej drevnej hmoty je zo všetkých slovenských drevín dlhodobo najvyššia a dopyt po sortimentoch a výrobkoch neustále narastá aj v globálnom meradle. Príkladov úspešnej a dobrej praxe naozaj nie je veľa. O to cennejšie je preto na vlastne oči raz vidieť ako 100-krát počuť nehovoriac o možnosti konzultácie a konfrontácie priamo v teréne na mieste.

Účastníci lesníckeho dňa.

Diskusia k pestovaniu dubových lesov.

Zľava: Michal Tomčík, Dušan Mikuš.

Pro Silva Slovakia v rámci poskytovania odborno tematických seminárov nielen pre svojich členov, sa tentokrát zamerala na:

1. obhospodarование вýmladkových lesov,
2. obhospodarование porastových zmesí buka a smreka v lanovkových terénoch,
3. obhospodarование bukovo-dubových porastov s prímesou hraba,
4. zadržiavanie vody v lesných porastoch a vodozádržné opatrenia v lesných ekosystémoch.

Terénnej časti seminára predchádzala prezentácia Ing. Andreja Gubku, PhD. z Národného lesníckeho centra – Lesníckej ochranárskej služby, ktorý odprezentoval možnosti využitia voľne dostupnej tzv. Elektronickej kalkulačky (<http://www.e-los.sk/Zver>) určenej k zberu a spracovaniu dát v oblasti škôd spôsobovaných na lesných porastoch.

Vzhľadom na to, že škody spôsobené zverou na lesných porastoch sú základným a limitujúcim faktorom pre úspešnosť prírode blízkeho hospodárenia, boli prezentované informácie hodnotené všetkými účastníkmi ako mimoriadne cenné.

Pestovanie duba.

Vodozádržné opatrenia na Duchonke.

Kalkulačka pre výpočet škôd zverou na lesných porastoch.

Lesy Slovenska sú živou učebnicou

Počas troch dní (12.-14. apríla) sme sprevádzali 45-člennú delegáciu lesníkov Pro Silva Bohemica z Českej republiky vo výberkových lesoch a v pralesoch.

V prvý deň mali účastníci exkurzie možnosť vidieť výberkové lesy v demonštračnom objekte Donovaly, kde sa vďaka spolupráci vtedajšej Vysokej školy lesníckej a drevárskej so štátnymi lesmi začalo hospodáriť výberkovým spôsobom od 80. rokov minulého storočia.

V druhý deň účastníci navštívili najväčší a najstarší objekt Pro Silva na Slovensku - Smolnícku osadu, kde začiatky výberkového hospodárenia siahajú už do obdobia 50. rokov minulého storočia, na ktoré neskôr nadviazal majster lesník Ladislav Alcnauer (priekopník výberkového hospodárstva na Slovensku). Dnes má Smolnícka osada takmer 2700 hektárov lesa obhospodarovaných systémom prírode blízkeho hospodárenia.

Tretí deň bol zameraný na návštevu najcennejšieho územia na Slovensku - pralesov v Národnom parku Poloniny. Konkrétnie nášho najväčšieho pralesa - 760 hektárovej národnej prírodnej rezervácie Stužica a tiež menších pralesových fragmentov v národných prírodných rezerváciách Rožok a Havešová. Ide o výnimočné komponenty, ktoré okrem toho, že sú súčasťou Národného parku Poloniny, patria do zoznamu Svetového prírodného dedičstva UNESCO a tvoria súčasť trilaterálnej 200 000 hektárovej Biosférickej rezervácie Východné Karpaty. Vzťahuje sa na ne Diplom rady Európy a sú tiež súčasťou sústavy Natura2000. Odborná exkurzia je výsledkom dlhoročnej efektívnej spolupráce medzi Pro Silva Slovakia a Pro Silva Bohemica. Podákovanie patrí Správe Národného parku Poloniny a LESY Slovenskej republiky OZ Tatry a OZ Východ, ktoré poskytli súčinnosť pri zorganizovaní odborného podujatia.

ProSilva Bohemica vo výberkových lesoch Smolníckej Osady.

NPR Rožok.

Cena prof. Korpela

Lesnícka fakulta udelila 22. apríla už po 6. krát cenu prof. Korpela za prírode blízke hospodárenie v lesoch v zmysle zásad hnutia PRO SILVA. Gratulujeme nášmu kolegovi Ing. Rudolfovi Bruchánikovi, PhD.

Rudolf Bruchánik dlhodobo pôsobil ako zamestnanec Štátnych lesov SR na Generálnom riaditeľstve v Banskej Bystrici v odbore lesnej výroby. Aktívne sa podieľal na práci výboru Pro Silva Slovakia a stal sa významným propagátorom prírode blízkeho pestovania lesov na Slovensku. Je autorom viacerých publikácií o prírode blízkom hospodárení s lesmi, ako napríklad Nízkonákladové pestovanie lesa a Ciele a zásady prebudovy prírode blízkeho hospodárenia v rôznych stanovištných podmienkach.

Profesor Korpel značnú časť svojho vedeckého života zasvätil štúdiu prírodných lesov (pralesov). Získané poznatky z tejto problematiky zhrnul do publikácie Pralesy Slovenska, ktorá bola preložená do viacerých svetových jazykov. Za svoje zásluhy získal čestný doktorát na prestížnej univerzite ETH v Zürichu. Poznatky získané zo štúdia pralesov pretavil do praktickej realizácie v obhospodarovaní lesov. Bol propagátorom princípov prírode blízkeho pestovania lesov, zakladateľom mnohých demonštračných objektov ProSilva a spoluzačitateľom ProSilva Europe.

Zľava: Daniel Halaj (prodekan LF TUZVO), Ľubomír Ivan (riaditeľ VSLP), Milan Saniga (emeritný profesor), Rudolf Bruchánik (laureát ceny), Marek Fabrika (dekan LF TUZVO).

Pamätný kameň k 25. výročiu ProSilva na Slovensku.

Tri dni na celoeurópskom mítingu ProSilva Europe (13.-17. jún)

Prvý deň zahŕňal výročné zasadnutie výkonného výboru a členských organizácií, kde sa prezentovali hlavné aktivity ProSilva Europe z minulého roka a schvaľovali sa interné procesy. Taktiež boli predstavené hlavné charakteristiky a problémy írskeho lesného hospodárstva ako hostiteľskej krajiny. Počas nasledujúcich dvoch dní sa uskutočnili terénne exkurzie do lesov s rôznymi prírodnými podmienkami, kde sme sa oboznámili s rôznymi hospodárskymi prístupmi. Program zahŕňal aj návštevu Národného parku Wicklow a súkromných lesných majetkov. Naši delegáti úspešne presadili usporiadanie stretnutia ProSilva Europe v roku 2024 na Slovensku, čo je historický miľník pre našu krajinu.

Organizátori stretnutia charakterizovali región okolo pohoria Wicklow ako „záhradu Írska“ pre jeho vyššiu lesnatosť a pestrosť drevinového zloženia. Väčšina lesného hospodárstva v Írsku sa zameriava na pestovanie monokultúr alebo zmesi nepôvodných ihličnanov, ktoré tvoria dominantnú časť produkcie dreva. Terénne ukážky sa sústredili na premenu týchto nepôvodných porastov na štrukturálne diferencovannejšie lesné ekosystémy, čím sa zvyšuje ich odolnosť a stabilita. Prezentovala sa aj pripravovaná štátna podpora pre vertikálne štruktúrované porasty a vnášanie pôvodných druhov drevín (realizácia národného lesníckeho programu). Všetky exkuzné miesta boli sprevádzané podrobnými informáciami o prírastkoch, hospodárskych praktikách, ekonomike a ekosystémových službách lesa. Zvláštny dôraz sa kládol aj na využívanie lesa v okolí mesta Dublin, kde žije 1,6 milióna obyvateľov. Celé podujatie sa nieslo v atmosfére obohatených diskusií a výmeny názorov.

Terénna exkurzia - prebudova smrečín.

Delegácia Česka a Slovenska:
Zľava: Milan Hron, Michal Tomčík,
Tomáš Pospíšil.

Študenti ČZU spoznávajú lesy Slovenska

V dňoch 16., 18. a 19.5.2023 nás už po druhý krát navštívili študenti ČZU Lesníckej fakulty pod vedením doc. Lukáša Bíleka (vedúceho katedry pestovania lesa) čím nadviazali na novodobú tradíciu.

V prvý deň navštívili Lesnú správu Duchonka, kde im vedúci LS Ing. Dušan Mikuš predstavil problematiku PBHL v podmienkach dubín a dubových bučín. Dňa 18.5. pokračoval bohatý program na LS Zákamenné. V do obedňajších hodinách mali študenti možnosť navštíviť zachovalý fragment pôvodného lesa Oravy (jedľovo-bukovo-smrekový prales Úšust na Poľskej strane Oravských Beskýd). V po obedných hodinách v Demonštračnom objekte Párač im lesníci z LS predstavili ako uplatňujú poznatky získané pozorovaním pralesa pri premenách drevinového zloženia a prebudove nepôvodných smrekových porastov. Náročný deň ukončili vyhliadkovou jazdou na úzkokolojnej Oravskej železničke. Posledný deň sa konal na LS Mútne, kde študenti navštívili nás druhý najväčší prales v SR (NPR Pilsko). Tu mali možnosť porovnať štruktúru a drevinové zloženie subalpínskeho a montánneho (horského) pralesa a oboznámiť sa s vhodnou štruktúrou lesa pre Hlucháňa hôrneho s odborným výkladom Ing. Martina Mikoláša.

Terénna exkurzia - exkurzia v NPR.

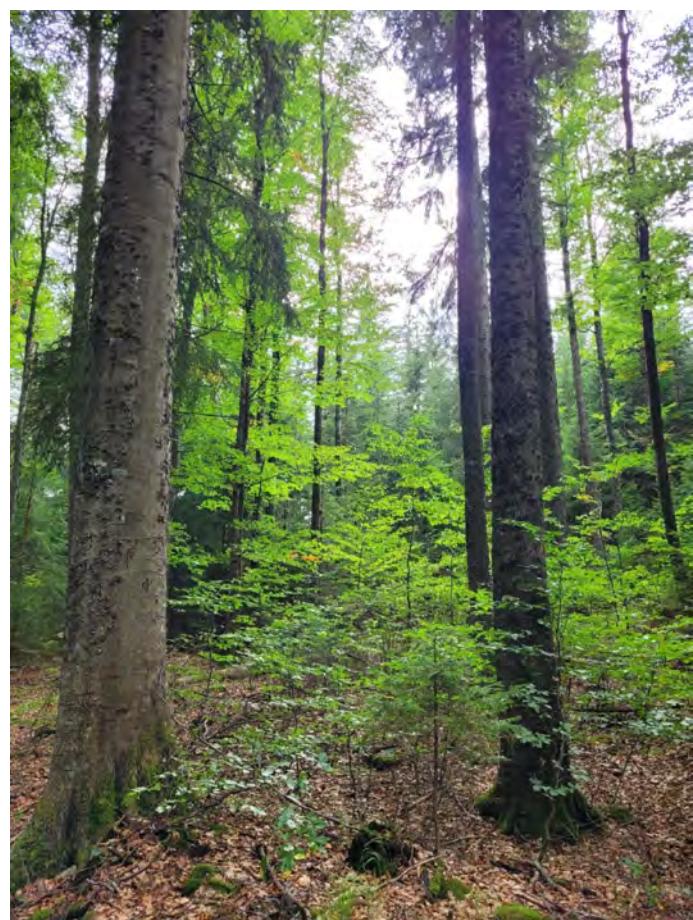
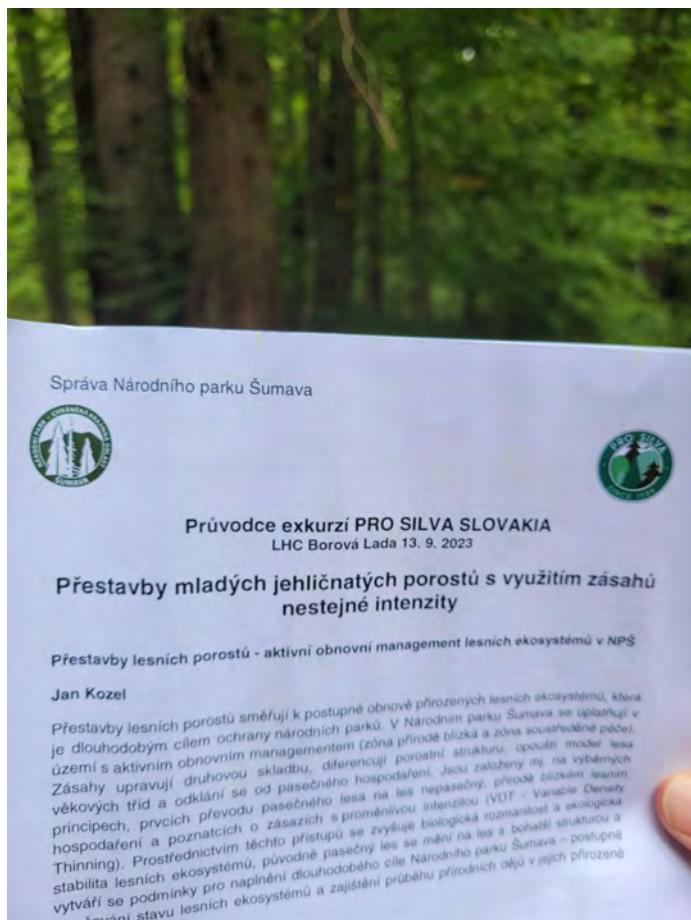

Trus Hlucháňa hôrneho v NPR Pilsko.

Pro Silva na cestách: Česko, Nemecko a Rakúsko

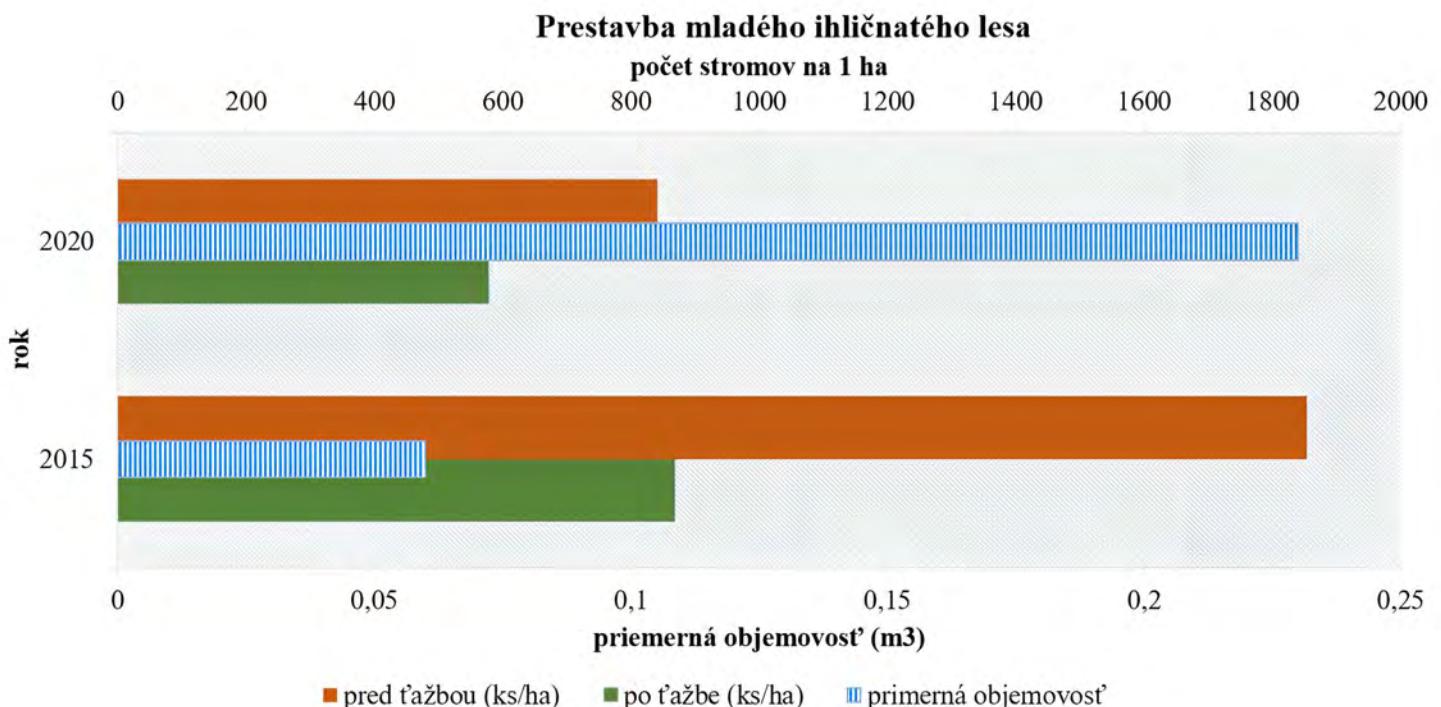
Koncom leta 2023 (13.-17. september) sme zorganizovali trojdňovú medzinárodnú exkurziu do Českej republiky, Nemecka a Rakúska. Cieľom bolo spoločne s vyše 50 členmi združenia spoznať dlhorocné skúsenosti zahraničných kolegov a kolegýň s uplatňovaním PBHL v oblasti pestovania lesa, hospodárskej úpravy lesov, polovníctva, ekonomiky a ochrany prírody.

V prvý deň exkurzie sme mali možnosť navštíviť Národný park Šumava (ďalej len NP), ktorého súčasťou je aj CHKO Šumava. Nadmorská výška sa pohybuje medzi 570 a 1378 m n.m. Priemerná ročná teplota je 6 °C a priemerný úhrn zrážok je 1200 mm za rok. NP je podľa stavu ekosystémov, cieľov ochrany a spôsobu manažmentu, podobne ako na Slovensku, rozdelený do štyroch zón – prírodná zóna (samovoľný vývoj), prírode blízka zóna (cieľom je dosiahnuť prirodzený stav ekosystému), zóna sústrednej starostlivosti (obmedzený aktívny manažment) a zóna kultúrnej krajiny.

Sprievodca exkurziou.

Ročná ťažba sa pohybuje okolo 230 000 m³. Od začiatku existencie NP (viac ako 30 r.) sa ťažba dreva sústreduje na drevinu smrek a ostatné dreviny (buk, jedľa) sú ponechávané v lesných porastoch. Stav lesov sa zistuje v sieti trvalých inventarizačných plôch prostredníctvom prevádzkovej inventarizácie. Jeden lesný celok sa inventarizuje 2 roky. Územie NP je členené do 6 lesných celkov, t.j. inventarizácia celého územia prebieha v 12-ročných cykloch, čomu je prispôsobená aj dĺžka Programu starostlivosti o les (v ČR - LHP). Všetky lesy v NP boli podľa ich pôvodnosti rozdelené do troch kategórií: cieľový, prechodný a vzdialený typ. V správe NP Šumava sa väčšina lesov nachádza vo vzdialom alebo prechodnom type. Z toho dôvodu je hospodárenie zamerané najmä na prebudovy porastov, ktorých cieľom výšková a hrúbková štrukturalizácia lesného porastu (graf 1).

Graf 1: Výsledky uplatňovania účelového výberu s cieľom zvýšiť stabilitu a vytvoriť diferencovanú štruktúru a textúru lesného porastu. V minulosti sa intenzita výchovných zásahov v tomto poraste pohybovala na úrovni len cca 19 %. V roku 2015 bola vykonaná výchova s intenzitou zásahu 51 % a v roku 2020 bola intenzita 31 %.

V manažmente lesov aplikujú jednotlivú a skupinovú formu výberkového spôsobu hospodárenia. Prechod od rúbaňových systémov hospodárenia k prírode blízkym (PBHL) považuje NP za základný predpoklad aktívneho manažmentu s cieľom obnovy pôvodných ekosystémov. Pre zdarný úspech prestavieb lesa sa okrem PBHL aktívne venujú regulácií populácie jelenej zveri a primerane tomu nastavajú aj starostlivosť o zver.

Druhý deň exkurzie prebiehal na Lesnom závode Ebrach (Štátne lesy Bavorska - Nemecko), ktorý obhospodaruje viac ako 16 000 hektárov lesa a ktorý je rozdelený do deviatich lesných obvodov. Lesy sú tvorené prevažne listnatými drevinami bukom (44%) a dubom (21%). Z ihličnatých drevín dominuje borovica lesná (13%). Od 70. rokov minulého storočia sú súčasťou lesníckej platformy ProSilva Europe. Na celom majetku uplatňujú výberkové princípy hospodárenia. Stav lesa zistuje vlastná taxačná skupina s pôsobnosťou pre celé štátne lesy (nielen Ebrach). Informácie sú získavané na trvalých inventarizačných plochách v sieti 200x200 m.

Z 95% je ekonomický model hospodárenia závislý na ťažbe a predaji dreva. Viac ako 50% ťažby je vykonávanej pomocou harvestorovej technológie. Približne 90% listnatého dreva sa predáva v regióne viac ako 25 pílam, ktoré sa špecializujú na výrobu rôznych produktov. Každý rok predajú takmer 20 000 m³ palivového dreva. Manažment je zameraný najmä pestovanie kvalitného dreva, ktoré sa predáva predovšetkým formou aukcií. Kvalitné kmene pestujú metódou cieľových stromov, okolo ktorých sa odstraňujú konkurenti. Cieľové hrúbky sa rôznia podľa druhu dreviny. Pri buku a ihličnatých druhoch je cieľová hrúbka 50-70 cm, pri dube 60-80 cm a pri zvyšných listnáčoch 50-70 cm.

Vnášanie jedle do bukových porastov.

Diskusia v maloplošnej bukovej rezervácii ku konceptu "nášlapných kameňov", ktorý zvyšuje biodiverzitu v obhospodarovaných lesoch.

V tretí deň exkurzie sme zavítali do kláštorných lesov obce Schlägl (Rakúsko, okres Rohrbach), ktoré v súčasnosti spravuje nástupca Heinricha Reiningera, Johannes Josef Wohlmacher. Na celej výmere lesov sa uplatňuje prírode blízke hospodárenie modelom ťažby cieľových hrúbok, ktorý začal v týchto lesoch uplatňovať lesník Henrich Reininger.

Rovnoveké porasty diferencujú tzv. štrukturalizačnou prebierkou, ktorá sa zameriava na pestovanie cieľových stromov. Sila výchovných zásahov je 10-15% každých 6 rokov, t.z. že počas platnosti PSL (10 rokov) neklesne sila výchovy pod 20% zo zásoby porastu. Sily prírody v podobe prirodzenej obnovy a autoredukcie sú v obhospodarovaní plne využívané. Priemerný počet jedincov prirodzenej obnovy je cca 15 000 ks/ha. Po 20 rokoch autoredukcie, vplyvom zatienenia materskými stromami a vzájomnou konkurenciou, klesne ich počet na 5 000. Počet stromov s výškou nad 5 metrov, ktoré budú tvoriť budúcu generáciu lesa, sa pohybuje okolo 1000 ks/ha. V tomto štádiu sa aplikujú výchovné zásahy.

Podrobnejšiu správu s množstvom zaujímavých informácií o prírode blízkom hospodárení v zahraničí nájdete na tomto linku: <https://chs.kim/ow8pr>

Vľavo pamätná tabuľa a známy výrok jedného z mentorov výberkového hospodárenia v Európe: *Idea výberkového princípu je stále ešte sporná, stáva sa však metódou obhospodarovania lesa budúcnosti – šetrivou pre les a prívetivou pre človeka. Kiež by čoskoro bola spoznaná jej pravá cena pre záchranu nášho lesa - Henrich Reininger (2000).*

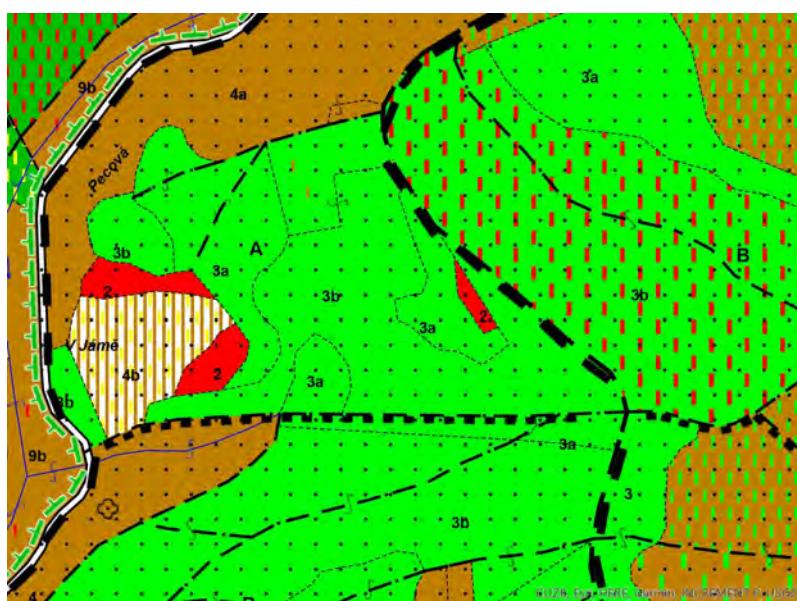
Vpravo: Porastová mapa lesov s prírode blízkou štruktúrou.

Nové perspektívy tvorby PSL: skúsenosti z Českej republiky a praktické poznatky z terénu

V dňoch 25. až 26. septembra 2023 bolo zorganizované pracovné stretnutie k tvorbe PSL pre PBHL na princípe inventarizačných metód v Českej republike. Na stretnutí sa zúčastnili pracovníci NLC (ÚHUL, LVI, ÚLZI) ako organizátor, zástupcovia ochrany prírody a OZ ProSilva Slovakia.

Počas dvoch dní sme navštívili kolegov zo Školského lesného podniku Krtiny a Národného parku Podyjí. Účelom bolo prediskutovať praktické poznatky z viac ako desaťročného uplatňovania statickej prevádzkovej inventarizácie a tvorby alternatívneho programu starostlivosti o les. Počas stretnutia nás sprevádzali experti na prírode blízkeho pestovania a hospodársku úpravu lesov ako doc. Tomáš Vrška, Ing. Lumír Dobrovolný, Ing. Jiří Zahradníček a ďalší. Účastníci si počas stretnutia v teréne prakticky skúsili navrhnúť pestovné opatrenia v poraste v prebudove na les trvale tvorivý - dauerwald.

Základom PSL v lesoch ŠLP Krtiny je rozdelenie lesa podľa 23 modelov hospodárenia (dauerwald, výberkový les, výmladkový les, prírastkové hospodárenie, agroles, les vekových tried ...). Priestorové rozdelenie lesov v NP Podyjí je definované stanovištnými podmienkami (vývojom typom lesa) a jeho aktuálnym stavom.

Výrez z porastovej mapy lesov ŠLP Krtiny: zelená je model deauerwald, hnedá les vekových tried, červená je chránené územie. Čierne body sú inventarizačné plochy.

Účastníci pracovného stretnutia.

Dôvody pre zavedenie inovatívnych prístupov k tvorbe PSL:

V lesných porastoch s vekom nad 50 rokov identifikujeme periodicky opakujúci sa problém pri realizácii prebierkového zásahu, ktorého reálna intenzita je vyššia ako v predpise PSL a kde hrozí, že dôjde k jeho prekročeniu ľažbou o viac ako 15% (§ 23 ods. 12 zákona č. 326/2005 Z.z.). V mnohých prípadoch je tento problém spôsobený nesprávne zistenými vstupnými porastovými veličinami, ktoré sú uvedené v schválených PSL v časti Opis porastu, a to spravidla údaje o stupni zakmenenia, strednom kmeni (najmä stredná výška) a údaje o zásobách (celkových/hektárových). Chyba zo vstupných údajov sa následne prenáša do výpočtov decenálnych prebierkových percent hlavného porastu pre danú drevinu.

Východiskom pre obhospodarovateľa je Zmena PSL podľa § 43 odst.) 2 písm. c). Proces trvá rádovo týždne až mesiace, vyžaduje konanie ŠS LH a ŠS OP, terénne obhliadky, zaplatenie poplatkov atď. Okrem byrokratickej, časovej a finančnej záťaže celú situáciu komplikuje neakceptovanie argumentov zo strany OŠS LH. Komplikácie sprevádzajúce celú situáciu sa následne prejavia v logistike ľažieb - termíny realizácie prác, prestoje dodávateľov ľažbových prác, počasie alebo situácia na trhu s drevom. Ak by takéto Zmeny PSL boli ojedinelým prípadom, v takom prípade je celý byrokratický postup pre obhospodarovateľov menej zaťažujúci. Realita však ukazuje, že zmeny v PSL je potrebné žiadať takmer na všetky lesné porasty s vekom nad 50 rokov. Vzniknutá situácia môže spravidla viest' k skratkovitým, nesprávnym a nesystematickým riešeniam zo strany obhospodarovateľa v podobe evidovanie kubíkov vyťaženého dreva na iný lesný porast ako ten, v ktorom bola drevná hmota vyťažená.

Intenzitu zásahov pri tvorbe PSL ošetruje Usmernenie NLC-ÚHÚL Zvolen odbor HÚL, č.3/2022 zo dňa 29.6.2022 k prebudove bežného hospodárenia na prírode blízke hospodárenie v lesoch v programoch starostlivosti o lesy s rokom začiatku platnosti od 1.1.2023, ktoré bolo doplnené aj na základe pripomienok OZ Pro Silva Slovakia o Vysvetlenie vydané NLC pod číslom 441/2023 603/2023/7200 dňa 1.2.2023.

Dokumenty sú zverejnené na našom webe: <https://chs.kim/3po7g>

Lesy budúcnosti: predošlé vízie a súčasnosť

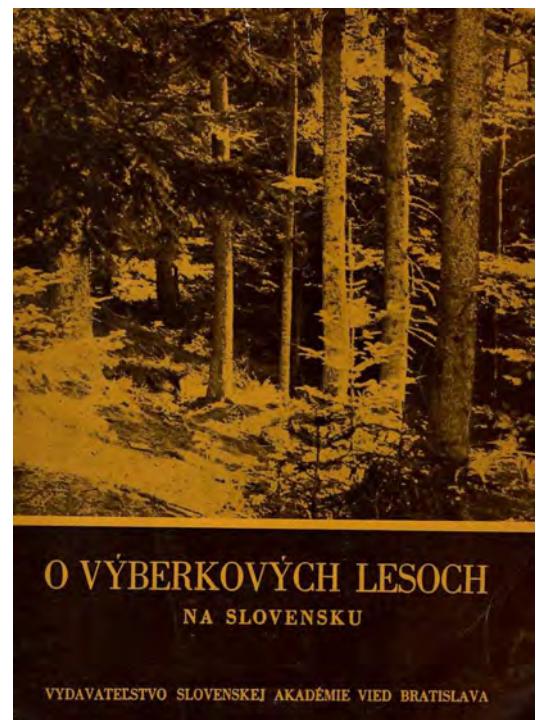
V dňoch 3. až 5. októbra 1956 sa na Sliači konala medzinárodná konferencia venovaná výberkovému hospodáreniu v lesoch. Vo svetle jej záverov bola v roku 2018 Lesníckou fakultou a slovenskou ProSilvou zorganizovaná konferencia Sliačske poobhliadnutie.

1956

Nebola to konferencia len o výberkových lesoch, ale aj o tom ako by mali lesy vyzeráť v časovom horizonte zhruba 60 rokov do budúcnosti aj s ohľadom na očakávané zmeny prostredia. Jej organizátorom bola Slovenská akadémia vied. Medzi lesníkmi z Československa nechýbali špičkoví lesníčki vedci z viacerých európskych štátov. Priebeh konferencie, no predovšetkým jej závery, ktoré účastníci v podobe rezolúcie prijali, boli svedectvom nadčasovej schopnosti lesníkov riešiť strategické úlohy správy lesnej krajiny. To, že sa tieto závery v nasledujúcich rokoch nenaplnili, malo viacero príčin. Z dnešného pohľadu je však najdôležitejšie, že vtedajšie závery smerujúce k prírode blízkym spôsobom hospodárenia sú stále mimoriadne aktuálne a z veľkej časti ostávajú nenaplnené.

Všetci účastníci konferencie zhodnotili, že na Slovensku sú vynikajúce podmienky pre uplatňovanie výberkových princípov a implementáciu výberkového hospodárenia. Tieto postupy by slovenským lesom priniesli mnoho výhod, vrátane trvale vyšej produkcie priemyselného dreva, zachovanie priaznivého stavu lesov, znižovanie rizika vzniku kalamít, obnovy populácie jedle na jej pôvodných stanovištiach atď.

Poznámka: Významní lesníci, H. Reininger a W. Ammon, definovali výberkové princípy ako typ hospodárenia, ktorý vytvára výberkovú štruktúru lesa, formuje ju a udržiava. Tieto princípy neprivlastňujú výlučne len výberkovému lesu, ale ich uplatnenie považujú za dôležité aj v lesoch, ktoré sú obhospodarované rúbaňovými spôsobmi. Výberkové princípy sa dajú uplatniť pri všetkých stanovištne vhodných drevinách (Ammon 1946; Schütz 2002, Reininger 2000).

Zborník konferencie O výberkových lesoch na Slovensku.

2018:

Konferencia Sliačske poobhliadnutie sa konala s cieľom zdôrazniť aktuálnosť poznatkov a predikcií, ktoré boli formulované pred 60 rokmi. Celkovo sa konferencie zúčastnilo približne 300 účastníkov a účastníčok. Štruktúra organizácií a subjektov bola veľmi pestrá: Národné lesnícke centrum, Technická univerzita vo Zvolene, viacero zástupcov mestských lesov, obecných lesov, urbárskych spoločenstiev, štátnej obhospodarovateľa, Štátnej ochrany prírody SR, stredné lesnícke školy, zástupcovia taxácie, občianskych združení, certifikačných schém, kolegovia z českej ProSilva Bohemica, Slovenská poľovnícka komora, Slovenská akadémia vied atď.

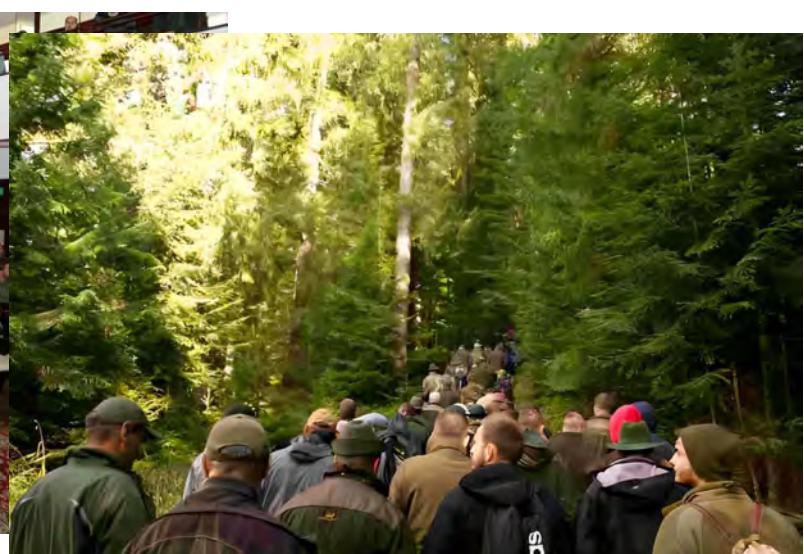
Účastníci konferencie prijali rezolúciu, ktorej súčasťou boli konkrétné požiadavky určené vrcholovým legislatívny a výkonným zložkám Slovenskej republiky:

1. Bezodkladne zohľadniť súčasné a budúce dopady klimatickej zmeny na lesy a vysoké riziko ďalšieho zvyšovania neistoty vývoja klímy, ako aj spoločenský nárok na vyváženú funkčnosť a kompaktnosť lesných ekosystémov.
2. Doplniť pojem prírode blízkeho hospodárenia v lesoch do zákona o lesoch a ekonomickej a legislatívne podporiť jeho zavádzanie do praxe.
3. Metodicky, finančne a odborne podporiť vytváranie viacvrstvových, trvalo rôznovekých (mozaikových) porastov, rešpektujúcich a využívajúcich prírodné procesy.
4. Prehodnotiť normované a skutočné stavy zveri a docieliť ich zníženie na únosnú mieru a legislatívne prepracovať postupy oceňovania škôd zverou a ich odškodňovanie a vymáhanie
5. Založiť a rozvinúť konštruktívnu komunikáciu a spoluprácu MPaRV a MŽP s cieľom dosiahnuť významný pokrok v napĺňaní uvedených požiadaviek, odporúčaní a cieľov.

Splnili sa tieto požiadavky? Viac sa dočítate TU: <https://chs.kim/222ox>

Prednášková časť konferencie - Sliač.

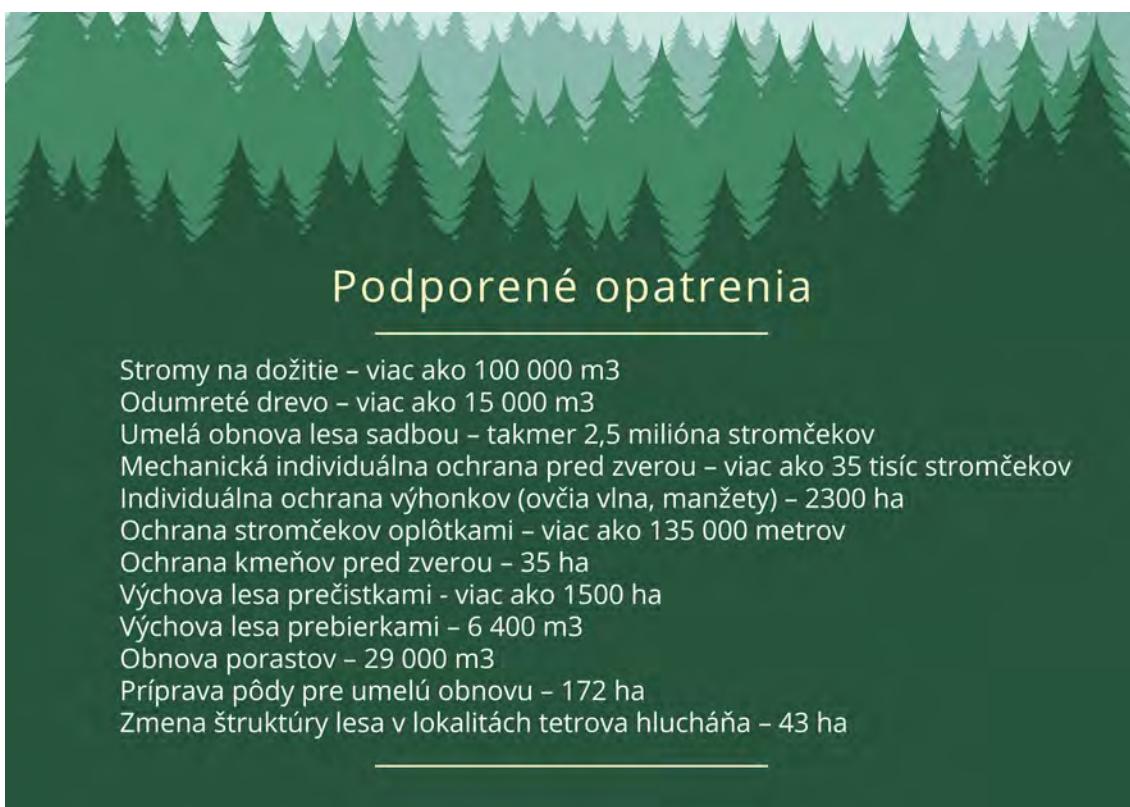

Terénna časť: výberkové lesy Donovaly.

12 000 000 eur pre lesy

Prírode blízke hospodárenie sa darí úspešne realizovať aj vďaka aktívnej spolupráci medzi členmi Pro Silva Slovakia a Štátnej ochranou prírody SR.

V dňoch 24. – 26. októbra 2023 sa v Novom Smokovci konala konferencia s názvom Zlepšovanie stavu druhov a biotopov európskeho významu v lesných ekosystémoch NATURA2000, na ktorej prezentovalo a spoločne diskutovalo viac ako 100 účastníkov o príprave, realizácii, ale aj o nedostatkoch a budúcich výzvach implementácie PBHL prostredníctvom projektov z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Do projektov PBOL+ sa zapojilo 69 lesníckych subjektov, v rámci ktorých sa vykonali rôznorodé opatrenia v prospech lesa (vid. grafika). Dôležitým aspektom pri príprave a realizácii týchto projektov bol aktívny prínos členov nášho OZ. V pozícii iniciátora myšlienky podpory a rozvoja PBHL prostredníctvom projektov stál Ing. Eduard Apfel.

Slová predsedu Michala Tomčíka, ktoré odzneli na konferencii:

„Vyslovujem veľké podakovanie za všetkých obhospodarovateľov, ktorých sa podpora PBHL vďaka projektom z rezortu životného prostredia dotkla. Vďaka tejto podpore bolo možné znížiť závislosť lesníckych subjektov na predaji dreva a tým zefektívniť a skvalitniť realizáciu lesníckych činností. Smerom k aktériom lesnícko-ochranárskej politiky však chcem zdôrazniť, že znižovanie závislosti na predaji dreva, diverzifikácia príjmov a skvalitňovanie procesov lesníckych činností potrebujú všetky lesy. Nielen tie, ktoré boli projektmi podporené, alebo tie ktoré sa nachádzajú v chránených územiach.“

Po odprezentovaní domácich a zahraničných konferenčných príspevkov bola interná časť konferencie ukončená filmotékou s diskusiou, v rámci ktorej bol premietnutý film o p. Alcnauerovi - Aby večne spievali lesy a premiéra filmu Miznúci svet hlucháňa.

Otvorenie konferencie - zľava:
J. Durkošová (MŽP SR)
P. Majko (TANAP)
P. Balogh (NLC)
M. Tomčík (ProSilva Slovakia)

Lesnícke subjekty zľava:

P. Valek (GR Lesy SR)
P. Jankejová (OZ Považie Lesy SR)
T. Hutyra (PRO POPULO Poprad)
J. Capuliak (ML Krupina)

V posledný deň konferencie boli priamo v teréne odprezentované manažmentové opatrenia zameraná na zlepšenie stavu lesných biotopov, ktoré demonstrovali využitie poskytnutých finančných prostriedkov a ich prínos pre zachovanie stabilných a pestrých lesov. Viac informácií TU: <https://chs.kim/5emim>

Terénna časť konferencie.

Fotografie:

© ŠOP SR - K. Bocková

Neprehliadnite - udalosti roka 2023

Prírode blízke hospodárenie v lesoch Karpát pohľadom českých lesníkov:

Maloplošné spôsoby hospodárenia, ponechávanie odumretého dreva, zachovanie okrajov lesa (ekotónov) alebo výmladkové lesy. Len zlomok myšlienok a lesníckych postupov, ktoré naši kolegovia a kolegyne z Českej republiky uplatňujú v manažmente lesných ekosystémov. Vypočujte si svedectvá o tom, ako je prírode blízke hospodárenie v lesoch ekonomickej výhodnej, spoločensky akceptovateľné, biodiverzitne bohaté a zároveň adaptačné v kontexte globálnej zmeny klímy. Link na video: <https://chs.kim/6c7rb>

„Kedysi pokrovký spôsob pestovania lesov rovnakého veku a ekonomickej najžiadanejších drevín pomohol v 18. storočí vyriešiť nedostatok drevnej hmoty a zastavil odlesňovanie. V súčasnosti sa tento spôsob hospodárenia javí ako veľmi rizikový a na mnohých lokalitách aj nefunkčný. Alternatívou k takmer agrárному prístupu k lesom je prírode blízke hospodárenie, ktoré napodobňuje prírodné procesy. Výsledkom sú druhovo a priestorovo pestré lesy“.

Ing. Tadeáš Štérba (Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem - ÚHÚL).

„Na najväčzej ploche našich lesov pestujeme les trvalo tvorivý, tzv. DAUERWALD.“

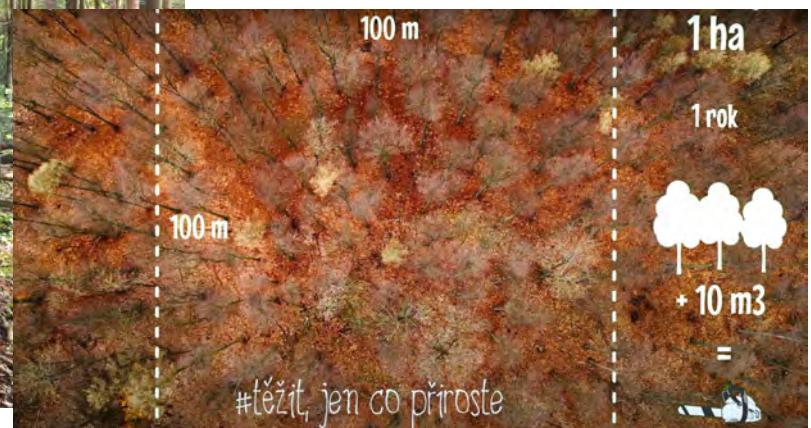
Viac o tomto modeli pestovania lesov Vám povedia naše kolegyne a kolegovia zo Školského lesného podniku Masarykov les - Krtiny.

Inštruktážne video „Dauerwald k kostce“ nájdete na tomto linku: <https://chs.kim/zfab8>

Veda do praxe:

Ako vplýva zmena prostredia na rast a konkurencieschopnosť lesných drevín? Menia sa bylinné spoločenstvá s rastúcou teplotou vzduchu? Akým výzvam budú čeliť naše lesy v kontexte zmeny klímy? Ako prebieha tok uhlíka v lesnom prostredí? Na tieto otázky hľadajú odpovede odborníci z Lesníckej fakulty TUZVO. Výsledky výskumnej činnosti prezentovali pre lesníčku a ochranársku verejnosť priamo v Dobročskom pralese.

Videoreportáž z akcie nájdete TU: <https://chs.kim/sy1pq>

Veda do praxe, zľava: M. Bošela a S. Kucbel.

Ukážka z filmu Dauerwald v kostce.

Reportáž v Regine:

Téme prírode blízkeho hospodárenia sa venovali v Televíznej Regine RTVS spoločne s našim predsedom Michalom Tomčíkom.

Videoreportáž nájdete v archíve: <https://chs.kim/uobxe>

Diskusia: Pôda a lesy

Sú naozaj naším bohatstvom alebo len lacným cieľom špekulatívneho hospodárenia? Diskusný podcast regionálnych novín MY vychádza raz týždenne a do dnešného dňa zorganizovala celkom 160 diskusií. V júni 2023 sa v diskusií venovali téme hospodárenia a s pôdou a medzi diskutujúcimi bol aj podpredseda OZ ProSilva Slovakia Ing. Dušan Mikuš. Diskusiu si môžete pozrieť TU: <https://chs.kim/4anac>

Občianske združenie Pro Silva Slovakia spĺňa v roku 2024 podmienky príjemcu 2% (3%) podielu zaplatenej dane za rok 2023.

Postup krokov pre poukázanie 2 (3) % z daní v roku 2024 (za rok 2023) nájdete TU: <https://chs.kim/z29yh>

PBHL vo vysielaní Regina.

Diskusia Pôda a lesy.

Účasť našich členov na seminári a členskej schôdze u kolegov z ProSilva Bohemica:

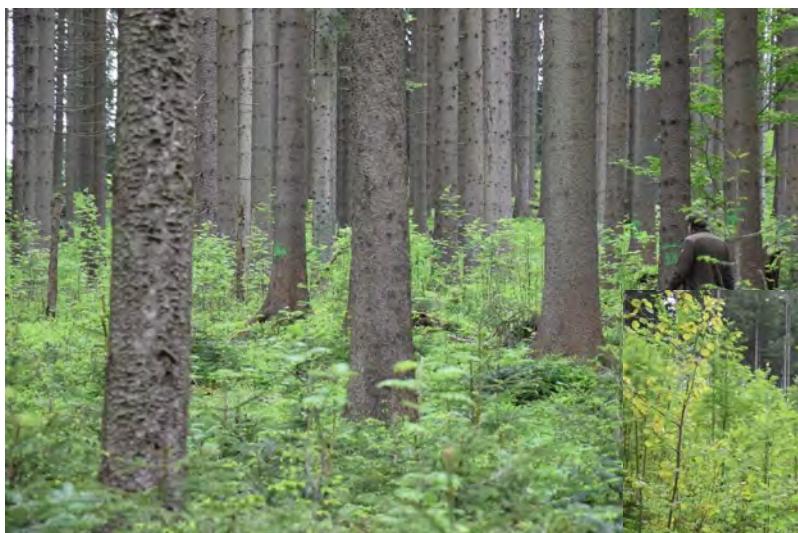
Program seminára zahŕňal prednášky o histórii lesov a lesníckom hospodárení v oblasti Bielej, o starostlivosti o lesy v CHKO Beskydy, o prírodnom vývoji lesa v NPR Salajka, o perspektívach jedle bielej v Beskydoch a o výsledkoch štatistickej prevádzkovej inventarizácie v demonštračnom objekte Pod Vjadačkou. Exkurzia bola zavŕšená malou oslavou životného jubilea (90 r.) prof. Vladimíra Tesára, zakladateľa a prvého predsedu ProSilva Bohemica, a odhalením „Tesárovho stromoradia“ u hájenky Doročanka.

Participujeme pri tvorbe národných politík:

ProSilva Slovakia je členom pracovnej skupiny, ktorá sa zaobrázá záväzkami Slovenskej republiky a celej EÚ k znižovaniu dopadov klimatickej zmeny na životné prostredie, vrátane lesných ekosystémov. Za OZ bol do tejto skupiny nominovaný Ing. Martin Pirchala - odborník na komplexné zisťovanie stavu lesov.

ProSilva Slovakia vzdeláva novú generáciu lesníkov a lesníčok:

V predmete Adaptácia lesných ekosystémov na globálne environmentálne zmeny, vyučujúcim na Lesníckej fakulte vo Zvolene, naši členovia prezentujú témy obhospodarovania lesov v 4. až 6. lesnom vegetačnom stupni v podmienkach NP Slovenský raj, lesov v 2. a 3. vs na LS Duchonka s dôrazom na aktuálne pôsobiace škodlivé činitele (zmena klímy, zver, vietor, podkôrny hmyz) a vodozádržnosť lesných ekosystémov.

Seminár ProSilva Bohemica.

Obnova holín - ProSilva Bohemica.

Dotácia z MPRV SR

Aj v roku 2023 podalo Občianske združenie Pro Silva Slovakia projekt so žiadosťou o poskytnutie dotácie vo výške 15 595,- eur. Žiadosť bola úspešná a z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bola poskytnutá dotácia na bežné výdavky (Členská schôdza 2023 a Medzinárodná exkurzia 2023) v celkovej sume 10 000,- eur.

Legislatívny proces - Zákon o poľovníctve

V rámci legislatívneho procesu tvorby nového zákona o poľovníctve vo fáze tzv. medzirezortného pripomienkovacieho konania Pro Silva Slovakia predložila zásadné a obyčajné pripomienky k zákonomu v stanovenej lehote. Po spracovaní nasledovalo tzv. rozporové konanie a konfrontácia pripomienok medzi gestorom zákona MPRV SR a predsedom OZ Pro Silva Slovakia. Zákon má viac ako 700 pripomienok a z toho 458 zásadných. Pripomienky sú dostupné na stránke Slov-Lex:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/-/SK/LP/2022/231>

Parlamentné voľby 2023

Pred parlamentnými voľbami sa na Pro Silva Slovakia obrátilo viacero predstaviteľov politických subjektov so záujmom o participáciu v príprave volebných programov. V snahe neprotežovať žiadny z konkrétnych politických subjektov predstavenstvo rozhodlo, že spracuje jednotný materiál pre všetky politické strany, ktoré o problematiku PBHL prejavia záujem. Materiál neboli žiadnej z politických strán doručený, ale bol voľne dostupný na našej stránke:

<https://chs.kim/9wpoj>

Podákovanie:

Záverom mi dovoľte podakovať všetkým členom a členkám, dozornej rade a členom predstavenstva, ktorí v priebehu roka 2023 obetovali a venovali svoj voľný čas – množstvo večerov, hodín, víkendov a najazdených kilometrov bez nároku na akúkolvek odmenu za ich odhadlanie, pracovný výkon, trpezlivosť a kreativitu pri činnosti a rozvoji Pro Silva Slovakia.

Ing. Michal Tomčík

Hospodárenie OZ

Príjmy a výdaje finančných prostriedkov podľa položiek za rok 2023

Príloha č.3

príjmy	
1 z vkladu zriaďovateľa alebo zakladateľa	
2 z majetku	
3 z darov a príspevkov	
4 z členských príspevkov	3 021,00 €
fyzické osoby	1 751,00 €
právnicke osoby	1 270,00 €
5 z podielu zaplatenej dane z príjmov	
6 z verejných zbierok	
7 z úverov a pôžičiek	6 000,00 €
krátkodobá pôžička	6 000,00 €
8 z dedičstva	
9 z organizovania podujatí	2 590,74 €
exkurzia ČR, Rakúsko - účastn. poplatok	2 590,74 €
10 z dotácie	10 000,00 €
dotácia MPaRV	10 000,00 €
11 z likvidácie zostatku inej ÚJ	
12 z predaja majetku	
13 z poskytovania služieb a predaja vlastných výrobkov	
odborná spolupráca	
reklaumná činnosť	
14 z fondu prevádz., údržby a opráv	
15 ostatné	
Spolu:	21 611,74 €

výdaje	
1 zásoby	12,30 €
kancelárske potreby, tovar	12,30 €
služby	16 130,82 €
ČS - ubytovanie, strava, občerstvenie	4 050,00 €
Webra - web stránka	312,60 €
doprava - exkurzia	3 200,00 €
ubytovanie, strava - exkurzia	7 757,82 €
účtovníctvo - účtovná závierka 2022	225,00 €
letenky, taxi - ōrsko	585,40 €
3 mzdy, poistné a príspevky	
4 dary a príspevky iným subj. - Pro Silva Europe	600,00 €
5 prevádzková rézia	1 541,55 €
kongres Pro Sila Europe - ōrsko; účastn. poplatok	980,00 €
registrácia 2% dane	60,00 €
poplatky, transakcie, reprez., bulettin - Pro Silva Schveiz	501,55 €
6 splátky úverov a pôžičiek	6 000,00 €
splátka krátkodobej pôžičky	6 000,00 €
7 použitie sociál, fondu	
8 ostatné	375,00 €
Spolu:	24 659,67 €

Stav finančných prostriedkov k 1.1.2023		7 829,69 €
príjmy	výdaje	rozdiel
21 611,74 €	24 659,67 €	-3 047,93 €
hotovosť v pokladni k 31.12.2023		47,13 €
stav na účte k 31.12.2023		4 734,63 €
Spolu k 31.12.2023 (účet + hotovosť)		4 781,76 €

Kontakty

Webová stránka:

www.prosilvaslovakia.sk

Mailová adresa:

info@prosilvaslovakia.sk

Sociálne siete:

facebook.com/ProSilvaSlovakia

Instagram.com/ProSilvaSlovakia

Medzinárodné hnutie ProSilva:

www.prosilva.org